

EL RACO DELS LLIBRES OBLIDATS / ON THE ROAD, JACK KEROUAC

Fent camí

MAGDA BARTROLÍ

El 21 d'octubre de 1969, tot just fa 40 anys, moria un dels escriptors més emblemàtics de l'anomenada generació *beat*, Jack Kerouac. Una generació social i literària que posava en entredit el conformisme i que va ser la precursora del moviment hippy. Kerouac deixava darrera seu una obra corrosiva i brutalment sincera que, amb els anys, ha marcat escola i ha esdevingut un referent per a molts. Kerouac va assolir, mort, el reconeixement i la fama que no va tenir en vida. I tot gràcies a una novel·la fresca, trepidant, boja, retrat d'uns homes i d'un país –els Estats Units dels anys 50 i 60– que palpitin a les pàgines de *A la carretera*.

El manuscrit

El llibre emblema de Jack Kerouac és un cant a la llibertat, al preu que sigui, i als ideals que generacions i generacions de joves d'arreu i de tots els temps, han cultivat amb més o menys passió. En el seu cas, amb una passió extrema i autodestructiva. Amb referents literaris com Ernest Hemingway i William Sarayan, Kerouac va començar a escriure de ben jove a la ciutat de Nova York, on va acabar formant part de la generació *beat*, al costat de noms com Neal Cassady i William S. Burroughs. Eren joves; vivien al límit. I això és el que reflecteix Kerouac a *A la carretera*. De fet, comença el relat per abocar al paper les aventures que havien viscut ell mateix i en Neal Cassady recorrent el país de punta a punta amb cotxes atrotinats i sense ni un cèntim a la butxaca. Des de Nova York a San Francisco, baixant cap a la caòtica Ciutat de Mèxic.

D'aquesta manera, el viatge exterior corre paral·lel al viatge interior que viuen tots els personatges de l'obra. En alguns casos, com el de Dean Moriarty, és un viatge cap a l'autodestructucció. Moriarty –l'*alter ego* de Neal Cassady– és l'autèntic protagonista del llibre. Un jove extravagant i amb una personalitat encisadora que eclipsa el narrador, en Sal, *alter ego* de Kerouac. A l'entorn d'en Dean pul·lulen els diversos personatges que es van retrobant per la geografia nord-americana dels anys 50 i 60. Xicotetes i antigues parelles, amics de la universitat, fills no desitjats... Tots ells acaben en algun moment o altre atrapats per la personalitat de Moriarty, que malgrat tot és d'una colpidora tendresa.

Neal Cassidy i Jack Kerouac, protagonistes del llibre

Kerouac no només fa un recorregut per la geografia dels Estats Units, sinó també per la geografia interior de la ment humana. Les acuradíssimes descripcions de ciutats i paisatges van paral·leles, doncs, a les descripcions dels canvis emocionals dels personatges. Tot plegat situa el lector dalt d'una vertiginosa muntanya russa que, de cop i volta, sotrega les seves entranyes. Potser per això el llibre no és excessivament fàcil: es remouen massa coses, quan el llegeixes.

La vida de Jack Kerouac i els seus amics va ser tal com ens la descriu en aquest llibre. Eren nòmades de la carretera, que no volien lligams de cap mena, però que viatjaven amb un objectiu noble: trobar la llibertat, entendre el sentit de les seves vides. Diuen els seus biògrafs que el llibre era ple a vessar "d'una energia vital que es debatia l'interior d'una societat morta". Una societat castigada per la II Guerra Mundial i amb uns valors que tots aquests joves de la generació *beat* posaven en entredit.

Sense adonar-se'n, amb la seva escriptura àgil i sincera, Jack Kerouac va posar les bases del que es coneix com a *nou periodisme*, on predominaven a parts iguals els recursos literaris amb el rigor periodístic. El protagonista del llibre és, de fet, la consciència de l'escriptor. I això fa que en molts sentits *A la carretera* sembli una extensa crònica periodística amb minucioses descripcions del context dels fets. *A la carretera* esdevé un magistral retrat de la condició humana que, amb els anys, s'ha convertit en una novel·la de culte, sobretot per als lectors més joves. La recerca d'un sentit a la vida és un dels temes més universals de la literatura. Tant com ho és de la realitat. Però poques veus ho han sabut plasmar com la de Jack Kerouac.